

Abonamântulu

Pentru monarchia :

Pre anu 6 fl., 1/2 anu
3 fl., 1/4 anu 1 fl. 50 cr.

Pentru strainatate:

Pre 1 anu 18 frcs., 1/2
anu 9 frcs., 1/4 anu
4 frcs. 50 cm.

Fóia apare in fie-care
Sâmbata.

Unirea

Fóia besericésca-politica.

Insertiuni

Unu şiru garmond:
odata 7 cr., a dóu'a óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
si de fie-care publica-
tiune timbru de 30 cr.

Totu ce 'privesce fóia
se se adreseze la «Re-
dactiunea si Admini-
stratiunea Unirei»
in
Blasiu.

Anulu I.

Blasiu 28 Martiu 1891.

Numerulu 13.

Blasiu, 27 Martie 1891.

Dintr'o péna ilustra primimu urmatoriulu
articlu, care ne sêmtimú onorati a-lu poté
publicá la acestu locu.

(R) Lips'a, ce erá adêncu sêmtita
in sinulu nostru, s'a suplinitu totusi in
óre care mesúra. „Unirea“, organulu
nostru celu doritu, trece acum'a prin a
treia luna a activitáti sale. Tiênut'a
tênerului jurnalulu este corespundietóre.
Din care cauza eu dorescu, cá se se
desfásiure pre dí ce merge, si se se
perpetueze.

Spuna elu, cu barbatia euvenita
unui jurnalulu besericescu, ce'a ce dorimu
si prefindemu noi, si nu ascúnda relele,
ce ne apăsa in têmpulu de acum: indemne
cu însufletire la totu ce e bunu, folosi-
toriu si placutu: încuragieze pre toti la
fapte de religiune, de dreptate si de
iubire, si marturisésca pre fatia nemo-
ritórele adevèruri ale religiunei crestine,
fia si cu periculu de a nu placé óme-
niloru, pentru cá Domnulu Christosu a
disu: „Celu ce me va marturisi pre
mine si invetiatur'a mea inaintea óme-
niloru, pre acel'a si Eu -lu voi marturisi
inaintea Tatalui meu, carele este in
ceriuri.“¹⁾

Scimu noi, cá întreprinderea acést'a,
cá tóte întreprinderile nobile, importante
si binefacátóre, este împreunata cu ne-
numerate greutáti, cu abnegare de sine,
cu grigi continue si cu încordare; scimu,
cá columnele jurnalului trebue implete

¹⁾ Mat. 10, 32.

la têmpulu sêu, scimu, cá maşin'a, lite-
rele, negrel'a, hárti'a si altele trebuiescu
platite fára multa întârdiare. Dar nu
mai putinu scimu si ace'a, cá cuve-
nintia aduce cu sine, cá celoru ce ne
facu nóue bine, si noi se le facemu
bine: ér dreptatea cere, cá cei ce se
impartasiescu din radiiele binefacátóre
ale acestui organu, se ié parte si la
portarea greutátiloru. Pentru ace'a eu
credu, cá spriginirea acestui jurnalulu este
o detorintia de onóre si de consciintia a
preotiloru si credintioşiloru nostri, si
nimenu nu-i este iertatu a se retrage:
cei seraci se se róge la Domnedieu
pentru invingerea adevèruriloru crestine
asupr'a doctrineloru false; cei debili se
incuragieze pre cei mai tari, cá se se
lupte; cei cu prindere se sára intru
ajutoriu cu prefiintele loru abonamente,
si déca unulu singuru nu ar poté suportá
greutatea abonamentului, însotiésca-se
doi seau mai multi spre acel'a-si scopu.
Ér cei ce sciu scie, scia, precum sciu,
numai se scia adevèrulu; celu ce are
cunoscintie din têmpurile trecute, ori
din têmpulu presente, scia, celu ce scie,
scia cu satira si umoru, faca asemenea,
celu ce este inzestratu cu agerime de
minte si cu focu sântu, nu inceteze a-si
pune in mişcare péna sa. Teologii
combata fára crutiare totu, ce nu se
unesce cu adevèratele principii cresti-
nesci, si mai alesu atace ei liberalismulu
celu minciunosu, care trage foculu li-
bertáti la ól'a sa: filosofii voru aretá,
cá suntu bunu crestini, déca dela egali-

tatea vénturiloru si tempestátiloru voru
face conclusiuni drepte la egalul sóre,
egala lumina si egalul acru pentru toti
cei ce asúda impreúna; juristii voru
face bune servitiu poporului, déca ilu
voru luminá in afaceri de dreptu si de-
torintia, ori déca in necasurile lui ilu
voru plecá mai multu spre pace, decátu
la procese; medicii isi voru face merite
nepieritóre, déca voru aretá causele, de-
cursulu si mijlócele de vindecare ale
morburiloru sociale, si mai alesu déca
voru aflá mijlocu mai securu cá limf'a
lui Koch pentru vindecarea indolentiei,
care atáca de atátea ori organismulu
celoru mai necesarie întreprinderi!

Cugetându la implinirea detorintiei
mele cátra acestu jurnalulu, erám pre aci
se me escusu, cá nu am ce serie. Asiá se
escusase odinóra si monaculu din Aquilea
Chrysogonu. Dar éta ce-i respunse
sântulu Ieronimu: *Asseris te non habuisse,
quod scriberes: cum hoc ipsum debueris
scribere, te non habuisse, quod scriberes.*¹⁾
Cádu e vorba de sustiënerea causelorú
publice ale beserice, obligatiunea pre-
otiloru atát'a e de strínsa, încátu nice
o escúsa nu li-se póte primi. Asiádara
cá se satisfacú acestei obligatiuni, scriu,
cá nu am ce serie, pentru-cá déca asi
vré se scriu despre necesitatea ori despre
importantia acestui jurnalulu pentru sânt'a
causa a beserice, mi-s'ar poté díce, cá
acést'a e unu lucru, despre care toti
suntu convinsi, unu lucru atátu de claru,

¹⁾ Epist. III. Lib. I.

Feuilleton.

Ludovicu Windthorst.

De cádu sântulu Bonaventura a moritu
in Lyon in decursulu sinodulu ecumenicu, de
atunci si pána astádi beseriea catolica intréga
de pre totu rotogolulu pamêntului n'a mai
fostu asiá adêncu mişcata de mórtea unui
omu privatu, cá acum de mórtea lui Ludovicu
Windthorst.

In 14 Martiu a anulu curente firulu
electricu a imprasciatu preste totu pamêntulu
scirea trista, cá: *Windthorst a moritu*, si in
intréga beseriea din cele cinci párti ale lumii
si din insulele mării, de securu n'a fostu o
singura inima sincera si iubítóre de beserie,
care se nu fia suspínatu la audiulu deprimátorei
acestei faime. Din 14 Martiu Windthorst nu
mai este mai multu membru alu beserice
militante, ei de securu a celei triumfante;
viersulu lui nu mai resúna in parlamentulu
din Berlinu aperiându beseriea, ei este acum
unitu in concentulu si armonia ángeriloru in
ceriu glorificându in eternu marirea lui Do-
mnedieu, ce acum nu o mai cunósce numai

„cá in oglinda si in gácutura“, ei fatia in fatia
asiá precum este“.

Pána suntemu in trupulu acest'a supusu
stricatiunei, pána atunci toti suntemu membri
ai beserice militante, si viétia nóstra scurta
este unu şiru neinteruptu de lupte de ostasi.
Da! cáci ostasi suntemu cu totii, ostasi, cari
cu multa truda, lupta si ostenéla trebuimu se
ne pregatimu triumfulu deplinu pre cealalta
lumé. Si in Windthorst a pierdutu beseriea mi-
litanta unulu din cele mai minunate esemplare
a unui ostasiu întrepid, bravu, erou si
triumfatoriu, unu ostasiu, care n'a parasitu
flamur'a de lupta decátu in momentulú din
urma, cádu din lupta a intratu in gloria si
in triumfu.

O figura cá Windthorst ar fi fostu ad-
mirabila in ori ce têmpuri. In nice unu
têmpu inse n'ar fi fostu asiá admirabila cá
in têmpulu nostru, cádu beseriea militanta
are in şirurile sale atátia ostasi timidi, perfidi,
lasi si chiar si tradatori.

Ce e dar mai naturalú, decátu cá si
noi ostasi ai beserice asiediati in unulu din
cele mai periculóse locuri de lupta, se adu-
cemu tributulu nostru de recunoscintia marelui
acestiua ostasiu alu militiei lui Christosu

impletindu o ghirlanda pre mormêntulu lui
inea recentu.

Ludovicu Windthorst fú nascutu din
parinti bravi catolici la 17 Ianuaru 1812 in
Kaldenhof din principatulu Osnabrück, unde
tatalu sêu erá unu oficialu administrativu
dominalu. In tómn'a anulu 1822 in etate
de 10 ani isi începú studiile gimnasiale in
institutulu Carolinu din Osnabrück. Dupa
8 ani absolvá gimnasiulu cu succesu stralu-
citu, si apoi se dedicá studiiloru juridice la
universitátile din Göttingen si Heidelberg.
Dupa absolvarea studiiloru juridice se asiediá
mai ántáiu cá advócatu in Osnabrück, unde
in scurtu têmpu isi cástigá unu renume tare
frumosu, asiá cátu la 1848 in etate de ábiá
de 36 de ani fú numitu jude la curtea de
apelu in Celle. Activitatea parlamentara si-o
incepú in 1849 cá deputatu din Hanover'a la
parlamentulu din Frankfurt. La 22 Nov.
1851 fú numitu ministru de justitia in re-
gatulú Hanoverei. In calitate de ministru
esoperá redicarea episcopatululu din Osnabrück.
La anulu 1853 se retrase din ministeriu si
paşi éراسi in viétia parlamentara cá deputatu.
Nóue ani mai târdiu, adecá la 1862 i-se in-
credintia de cátra regele Hanoverei éراسi
portofoliulu de ministru de justitia, si cá

incătu a scrie despre elu nu ar însemnă alt'a, decâtu a risipi negră'a. Si eu dicu, că este asiă, numai cătu convin-gerea singura spre ajungerea scopului nu este suficienta, ci se cere, că ace'a sè se manifesteze prin fapte, se cere, că întrepinderea, despre a cărei necesitate ori împoritantia esti convinsu, sè o si spriginesci, sè o si sustiêni, se ceru adeca fapte, cari suntu mai pre susu decâtu vorbele.

Minciun'a se repetiesce mereu prin scrieri, si asiă totu mereu se recere, sè aibi la îndemâna instrumentulu, prin care sè combati minciun'a, ori organulu, prin care sè spuni adevèrulu, si érasî sè-lu spuni. Pentru ace'a eu credu, că in tîmpulu de acum o societate, fia ace'a si mai restrînsa decâtu beseric'a, fără organulu sèu propriu, este că unu cantoru fără voce, că o flóre fără mirosu si că o gradina fără flori.

Că sè pòta inse press'a lucrà mai departe si mai cu efectu asupr'a lumînării poporului, ea are neîncungiurata trebuintia de reuniuni. Reuniunile se ajute press'a, si press'a sè lucre pentru reuniuni. Reuniunile suntu chiamate sè realiseze si sè duca intru îndeplinire, ce'a ce invétia preotii in beserici si scriitorii in jurnale. Dar unde suntu reuniunile? si câte de acestea ai poté numerà in părțile nòstre? Terenulu celu mai productivu, celu mai frumosu si celu mai estinsu, terenulu vietii sociale, chiar acest'a este mai puțin cultivatu! Spiritulu crestinescu de iubire si abnegare, carele odinióra faceà minuni pre acestu terenu, astâdi pare că s'a stînsu mai de totu din inimile credintioșilor!

Pre airea mai ficare opidu are casin'a si reuniunile sale, provinci'a intréga este transformata in totu felu de asociatiuni si reuniuni binefacătoare. Folosulu reuniunilor este inesplicabilu, încatu cu totu dreptulu se pòte dice, că poporulu lipsitu de reuniuni e că si o

regiune fără isvoru, fără canale si fără riuri, in care se producu mai numai spini si polomida.

Cuique suum. Nu se pòte trage la îndoieła, cumcă in tîmpulu recente si pre la noi a începutu a se desceptă mai viu spiritulu de asociatiune. Esemplu frumosu in acêsta privintia au datu *femeile române greco-catolice din Blasiu* prin reuniunea loru de curêndu înfiintiată cu scopu de a lucrà cu poteri unite pentru educarea si crescerea co-respundietóre a generatiunei tènere de secsulu loru. Iniativ'a luata de femei este unu fenomenu imbucuratori, si totu ce ne surprinde, este numai împregiurarea, că in acestu punctu secsulu celu debilu a invinsu pre celu tare; din care cauza -i si gratulâmu, si dorimu, că acêsta reuniune binefacătoare sè creșca că graantiulu de mustariu din sânt'a Evangelia.

Amu poté dice, că pre terenulu economicu s'au facutu totusi câti-va pasi de inaintare înfiintându-se ici si colea câte o societate pre actiuni, si pre semne se voru mai înfiintia si pre aiurea, si bine va fi, că si acestea afâra de alte folóse, ce le aducu societătii, oferescu din prisosinti'a loru in totu anulu câte ceva si spre scopuri de binefacere.

Erà intru adevèru de doritu, că sè se înfiintieze aici la noi in Blasiu o reuniune de consumu. Acum in urm'a unei lucrări mai energioșe a barbatiloru nostri statutele suntu aprobate si reuniunea constituita, si nemic'a nu se ascêpta mai cu doru, decâtu că ace'a sè se puna in lucrare. Ori ce amânare ne aduce mai multa dauna decâtu folosu. Profitat'au vecinii nostri destulu de indolenti'a si neintielegerile dintre noi, si in semnu de multiamita nu odata amu avutu ocaziune de a-i vedé concurêndu cu altii in contr'a intereselor nòstre; sêmtit'am binisioru atâtu dintr'o parte, cătu si din alt'a urmârile alianției israelitice si francmasonice, asiă

incătu o întórcere spre mai bine nu se pòte asteptă decâtu numai dela organizarea si unirea poteriloru nòstre. Vedemu cu ochii, că serbatorile nu nise respectéza din partea comerciantiloru; suntemu martori oculati, că Dominec'a înainte de amiédi, cându se aducu in beserica sacrificii Domnedieului celu immortalu, se tiênu deschise tóte oficinele cá si in alte dîle, ér dupa amiédi se inchidu, că sè pòta sacrificà lui Bachu ori vre-unei dieitâti liberale si mincinóse.

Asiă se practiséza pre la noi in tîmpulu de astâdi. Ore nu este si acêsta orênduieła unu fetu monstruosu alu liberalismulu?!

Intrè astfelu de împregiurări eu áflu tare de recomandat in fiintia de reuniuni cu caracteru religiosu-confesionalu, cari si din alte cause suntu de a se preferi reuniuniloru fără de acestu caracteru. Religionea este bas'a societătiloru si reuniuniloru, unde lipsesce acêsta, lipsesce si dreptatea, lipsesce si iubirea, si unde lipsescu aceste trei colonne, acolo societatea nu se áfla in stare sanetósa. Religionea aduce binecuvântare ceréscă asupr'a întreprinderiloru omenesci. Domnulu Christosu a disu: „Dêca doi dintre voi voru consêmti un'a pre pamêntu, li-se va dá loru totu lucrulu, ce-lu voru cere dela Parintele meu, carele este in ceriuri. Că unde voru fi doi seau trei adunati in numele meu, acolo sum eu in mijloculu loru.“ Mat. 18, 19—20. Religionea dà farmecu reuniuniloru si face, că acelea sè fia imbratísiate cu mai multa caldura; uniformitatea de convingeri religioșe revêrsa in sênnulu reuniuniloru spiritu de armonia, concordia si buna întielegere, care face sè dispara neîncrederea, deosebirea de interese, partiditătile, indiferentismulu si alte rele, ce împiedeca ori chiar nimecescu scopurile salutarie ale înfiintiloru.

atare functionă pâna la anulu 1865. La anulu 1866 regatul Hanoverei fî incorporatu la regatul Prusiei, si din anulu urmatoriu 1867 pâna la mórte își representă patri'a sa cá ablegatu in parlamentulu prusescu din Berlinu.

Parlamentulu din Berlin a fostu amfiteatrulu aceła, in care Windthorst cá unu atletu imbracatu cu potere de susu a portatu tîmpu de unu patrariu de seculu lupta cu totu genulu de inimizii ai besericeii.

Erà la anulu 1871, cându Wilhelm regele Prusiei cu trofeele învingerei in mâna se proclamă de imperatu germânu in Versailles in apropierea Parisului. Bismarck, cancelariulu de fieru, dupa învingerea unui inimicu esternu atâtu de puternicu, cum a fostu imperiulu francesu, concepù atunci in bet'ă învingerei planulu fatalu, de a decatolisă Germani'a si a o mânâ in staululu protestantismulu. Nu si-a adusu atunci cancelariulu de fieru aminte, că multu mai usioru este a invinge si 10 imperii cá celu francesu, decâtu a invinge beseric'a catolica, si cá armele, ce au ajunsu triumfatóre la portile Parisului, va trebui sè le depuna la portile Romei. Nu si-a adusu aminte, că Napoleon III a depusu sabi'a inaintea lui, inse inaintea lui Leonu XIII va trebui sè o depuna elu.

Windthorst cu fruntasii ilustrati catolici din Prusi'a aflâra numai decâtu despre pla-

nulu celu nefericitu alui Bismarck de a atacă beseric'a catolica. Si in seurtu tîmpu concepuseru si ei planulu de a opune lui Bismarck in parlamentu o falanga catolica, si astfelu constituiri asiă numit'a partida din centru, carea in parlamentu se asiedia între partid'a stânga si drépta, si carea luptă cu eroismu intru aperiarea besericeii catolice, pâna ce Bismarck deprimatu si desilusionatu fî silitu a suflă de retragere.

Conducatoriulu centrului fî la începutu renunitulu Malinekrodt. Malinekrodt inse erà o natura prea blânda pentru nescè tîmpuri asiă aspre. La începutu inim'a lui erà amarita vediêndu, cum vinu un'a dupa alt'a loviturile asupr'a besericeii. Inmultîndu-se si mai tare loviturile, inim'a lui începù a sângeră in mîi de locuri, si blândulu Malinekrodt nu fî in stare a suportă chinulu acest'a teribilu alu inimei sale. La începutulu anului 1874 își mai redică odata viersulu spre aperiarea besericeii, ce suferia atâtu de nevinovata, si prin ace'a spre aperiarea inimei sale, care la elu erà un'a cu beseric'a. Doue ore tiênu vorbirea acêsta. Cei ce au fostu de fatia, sustiênu, că fati'a lui Malinekrodt erà in decursulu vorbirei acêsteia fati'a unui ângeru, că a sântului Stefanu, cându fî batusu cu pietri. Si cându își fini vorbirea, atunci privindu spre ceru strigă colegiloru sei din parlamentu cuvintele in veci memo-

rabile: „*per crucem ad lucem*“, si aceste -i fura cele din urma, căci dupa câteva dîle cu doliulu besericeii in inima, ce nu mai erà in stare sè-lu pórte, își dede sufletulu in mânilu lui Domnedieu.

Pre Windthorst ilu numia Malinekrodt: maresialulu sèu de câmpu. Cadiêndu comandantele, veni rëndulu la maresialu, si de atunci a luat Windthorst in mâna conducerea partidei catolice din centru. Si Windthorst singuru potea fî barbatulu conducatori in o atare lupta. Elu erà o natura inzestrata de Domnedieu cu tóte calitătile nobile, ce se pottescu dela unu conducatori in lupt'a parlamentara. Curagiulu lui erà neînfrântu cá a unui martiru, convictiunea lui neclatinata, că si cum ar fî fostu construita din granitu, ostenéla -i erà necunoscuta, că si cum spiritulu lui celu mare n'ar fî fostu asiediatu in unu trupu omenescu supusu slabitiunei. Asupr'a consotiloru sei de principii aveá o potere magica, asiă cătu tóte încercările lui Bismarck de a sparge unitatea partidei centrului au remasu desierte. Talentulu lui oratoricu si logic'a lui stringenta erâu atâtu de mari, cătu nu odata dupa vorbirile lui remâneau amici si inimizii incrementi, si nimene in parlamentu nu se sêmtia destulu de tare spre a-i poté responde la momêntu temêndu-se cei mai multi, că fatia cu unu atare gigante se voru face numai ridiculi. De alta parte

(+) Demonstrațiunile din Clusiu. —

Déca considerăm starea actuala a patriei noastre iubite, inim'a fiecărui cetățeanu trebuie să se împlie de ingrigire, vedându că iubirea frătesca, care ar trebui să lege strânsu pre toti filii patriei noastre, in locu să se desvólte, să creșca și să se întarésca, scade totu mai tare, dându locu patimeloru, cari de unu tēmpu încóce au inceputu a erumpe chiar si in violentie îndreptate in contr'a sigurantiei personale, carea in ori ce statu bine guvernatu ar trebui să fia scutita între tóte impregiurările, déca voim, că statulu să se consolideze in launtru și se însufle respectu in afăra.

Dupa semnele tēmpului de astăzi rēulu indigitatu nu numai nu are prospecte de a încetă, ci din contra se pare, că va deveni totu mai acutu și cu încetulu se va poté preface într'o calamitate pentru tiēr'a noastră.

Este tēmpulu deci, că aceia, cari conduc destinele patriei noastre, să se cugete seriosu la delaturarea tuturor causeru, cari producu rēulu și calamitatea, ce pre dī ce merge totu mai tare ne amenintia.

Causele acestea sunt de o parte nemultiamirea adēna, de care sunt agitate nationalitățile patriei noastre și in specie românii, ér de alta parte curențulu periculosu de a naduși chiar si cu forti'a manifestatiunile legale ale acelei nemultiamiri.

Prin urmare uniculu mijlocu pentru restabilirea păcii și buneii întielegeri între toti cetățenii patriei este multiamirea nationalităților și înfrēnarea curențului, care considerându pre ori ce nemagiaru de unu dușmanu alu patriei, voiesce să innece ori ce manifestatiune vitala nemagiara. Mijloculu acest'a a fostu recomandat de cei mai întiepleți conducători politici magiari, și anume de inauguratorii creii constitutionale actuale, precum ori cine se poté convinge din serierile și vorbirile lui Franciscu Deák și Iosifu Eötvös, căror'a in parte mare este de a se multiami și legea de nationalități.

Totu această politica a fostu recomandata și de Consistoriulu nostru arhiepiscopescu in reprezentatiunea sa de dno 3 Februaru 1882, adresata camerei deputatiloru, carele dupa-cc aretă îndreptătirea, ce o are fiecare

nationalitate de a-si desvólta individualitatea sa propria și a-si cultivá in deplina libertate limb'a sa, astfelu se esprimá: „Intr'adeveru se pare, că in cestiunea nationalitățiloru numai asiá se poté preveni ori ce amaratiune a inimiloru, numai asiá se poté linisce gelos'ia și atentiunea publica, numai asiá se poté intari convietuirea in o pace binecuvântata, dorita forțe fierbinte de noi toti, și numai asiá se poté stabili armoni'a coherentiei și conlucrării comune, déca in cestiunea ace'a dreptatea âmbla mâna in mâna cu ecuitatea, și justiti'a distributiva cu adeverat'a iubire a deapropelui, și déca conformu acestoru principii se dá fiecărui ace'a, ce este alu său, și nici unulu nu se lipsesce de ace'a, ce i-se cuvine chiar si in virtutea dreptului naturalu. In casulu acest'a ângerulu păcii de siguru va petrece între cetățenii patriei și va intari concordia neconturbata, asiedându-o pre base stabile și neschimbate și ascurându-o pentru tóte tēmpurile.“

Acēsta politica de statu întemeiata pre principiile dreptății și echității, ér nu pre interese de rasa, trebuie să se introduca cătu mai curēndu și la noi, déca voim, că patri'a noastră comuna, pentru care toti de o potrivă ne dămu tributulu sângelui și alu averei noastre, să nu se espuna celoru mai grele încercări și celoru mai mari pericole.

Inainte de tóte conducătorii statulu ar trebui să dé dovedi palpabile de o seriósă abandonare a politicei de rasa, asiá încātu românii déca nu potu căutá cu mângaiere in trecutu, să póta privi cu linisce macar in venitoriu, căci nu numai trecutu dorerosu, ci și tēm'a pentru cele ce se pregatescu in contr'a loru pentru venitoriu, tiēne spiritele într'o agitatiune și fierbere fāra sémentu in istori'a patriei noastre.

Se temu adēca românii, că conducătorii politicei actuale a statulu nostru nu se voru multiami numai cu măsurile de până acum luate in contr'a nemagiariloru, ci voru recurge la mijloce și mai drastice pentru suprimarea ori cărei manifestatiuni de viētia nemagiara pre teritoriulu patriei noastre. Că temerile acestea nu sunt nebasate, se vede

și din proiectulu de lege despre reform'a administratiunei publice de statu, care chiar si dupa enunțatiunile creatoriloru lui se considera de o medicina anume pregatita pentru paralisarea ori cărei mișcări nationale nemagiare. Éra dupa ce secretariulu de statu din ministeriulu culteloru și instructiunei publice, cu ocasiunea desbaterei proiectulu de lege despre asilele de copii in cas'a deputatiloru, a pusu in prospectu și alte mesúri pentru latfrea limbei magiare, care din nefericire se considera de uniculu mijlocu pentru fericierea acestei patrie: — românii se temu, că adi mâne se va pregati unu proiectu nou de lege, conformu căruia in tóte scótele populare să se propuna tóte studiile numai in limb'a magiara, din motivu de o parte, că pre calea acēst'a și mai usioru se va poté lati limb'a magiara, ér de alta parte, pentru-că pruncii avēndu deja ocasinnea de a-si însusi limb'a magiara in asilele de copii, nu se mai ivesce necesitatea de a-i instruí in scóla poporala și in alta limba, afăra de cea magiara.

Acestea și alte eventualități sunt, cari implu de ingrigire pre toti cetățenii români ai patriei, și potentiēza nemultiamirea adēna deja esistenta.

Pentru ace'a, până cându inea nu este prea târdū, să se puna capetu politicei nefericite de rasa, și să se faca unu inceputu bunu pentru a se produce in cetățenii români consciint'ia, că n'au de ce se teme in venitoriu, și să se destepite într'ēnsii sperant'ia, că li-se voru dá drepturile, ce le competu in această patria.

Inceputulu acest'a cu nici unu poporu nu se poté face asiá usioru, că cu poporulu român, de óre ce acest'a este petrunsu de convingerea cea mai intima, că numai in unire și frățietate cu poporulu magiaru -și poté salvá esistint'ia sa amenintia mai cu séma de popórele slave, ce-lu încungiura.

Ér déca ar fi vorb'a, că in ce modu să se faca inceputulu acest'a neaperatu de lipsa pentru binele patriei noastre, noi — fāra a voi să indigitāmu condițiunile impacarei, la ce nu ne sēntim competent, — credemu, că inainte de tóte ar trebui să se delature stările ilegale create cu mare neprudintia in contr'a româniloru. Că esista astfelu de stări ilegale, s'ar poté dovedi cu o multime de esemple, dintre cari noi alegemu două, și anume întāiu gimnasiulu din Beiusiu, care in sensulu actului fundacionalu, a decisiuniloru speciale aduse de Maiestatea Sa, a legiloru create de factorii constitutionali și a dreptulu publicu alu Besericei noastre ar trebui să aiba că limba de propunere numai limb'a romāna, și cu tóte acestea astăzi in virtutea unei ordonantie ilegale este aprópe magiarisatu; și apoi gimnasiulu din Nasēdu, care a fostu înfiintiatu cu bani românesci cástigati cu sänge românescu, versatu pentru aperarea acestei patrie, și care asemenea a ajunsu a fi dependentu dela grati'a ministrulu de instructiune.

Amu relevatu numai aceste două casuri mai recente, cari multa dorere ne causēza, din caus'a ace'a că se atragemu asupr'a loru atentiunea tuturor patriotiloru adeverati, și fiindu-că unic'a noastră dorintia, dietata de principiile besericei, este, să vedemu iubit'a noastră patria fericiata și puternica: dorintia, care dupa convingerea noastră intima nu se va poté realizá până atunci, până cându causele de nemultiamire nu se voru delaturá.

inse elu erá gata la momēntu a respunde și capacitatiloru celoru de întāiu nemijlocitu dupa vorbirile loru cele mai stralucite. In combateru neadeverulului și a releii vointie nu voiá să scia absolutu de nice o transactiune, éra fatiariei scia să-i traga masc'a de pre fatia in unu modu atātu de genialu, cătu din celu fatiarnicu faceá o figura cătu se poté mai déma de compatimitu. Constanti'a lui in principii a fostu preste totu o constantia rara între moritorii. Fatia lui se încetfise de betránctie, pērlu -i albise de multimea aniloru, principiile inse i-au remasu totu acele, și anii cei multi n'au schimbatu in ele nemicu, decātu că in Windthorst celu betránu au imbracatu și principiile formele impunătoare ale etătii, gravitatea și maiestatea betránctieloru. Opusetiune din mâncarime, din fatiaria, din invidia seuu din rancóre n'a facutu nice cându, și elu inimiculu celu mare alu guvernulu pre terenulu besericescu, nu odata i-a întinsu guvernulu mân'a, cându trebuia se se voteze vre-o lege in adeveru folositoare poporulu. In viētia de tóte dīlele erá moderatu și se indestulá cu putfnu. Desi din parinti miseri, totusi nu a lacomitu nici odata la avere, și până la mórte a traitu mai multu din venitele, ce le aveá că consultoriu juridicu. Ma și presentulu de mai multe dieci de mī de marce, ce i-l'au facutu catolicii germāni cu ocasiunea jubileulu lui

de 70 de ani, l'a folositu întregu spre edificarea unei pompóse beserice in Hanover'a dedicate Preacuratei Fetióre Mari'a.

Manierele lui sociale erāu atātu de fine, și intréga portarea lui atātu de amabila, cătu pre încetulu i-au cástigatu și simpatfiile inimiciloru sei. Sufletulu lui erá totu de-a un'a încungiuratu de o ilaritate placuta că de o aureola, și pre fati'a lui sborá câte unu fulgeru de tristetia și melancolia numai atunci, cându contemplá suferintiele besericei, cari au fostu și suferintiele lui, ma potemu dice că singurele suferintie, ce le-a avutu in viētia. La contemplarea suferintieloru besericei treceáu prin sufletulu lui sageti, că prin inim'a Preacuratei Fetióre lângă cruce, și atunci inim'a lui Windthorst erá o specie de *Mater dolorosa* lângă crucea de suferintie a besericei. La mórtea lui amicū și inimicu n'au avutu decātu cuvinte de lauda, cum raru se întâmpla unui moritoriu.

Suflete consumatu de iubirea besericei, care te áffi de presente fatia in fatia cu tronulu cerescu, róga pre Domnedieu, că să trimita și besericei românesci unite cu tine in credintia și iubire barbatu, cari pentru tēmpurile aceste grele să ne fia și nóue, ce ai fostu tu besericei germāne! In veci amintirea ta!

Revista besericésca.**Rom'a.**

In 21 a l. c. s'a celebratu la ordinu espresu alu Sântiei sale requiemulu solemn pentru repansulu sufletului renumitului L. Windthorst in beserie'a Sânta-Mari'a dela *Anima*. La Sânt'a Liturgia a pontificatu Mgr. de Neckere, arhiepiscopulu de Melythenu, fiindu incungiuratu de o numerosa asistentia. Discursulu funebru l'a rostitu cardinalulu Melchers, fostulu arhiepiscopulu de Colonia, prietinulu intimu si sotiulu de lupta alu repansatului. — Sânti'a Sa a fostu reprezentatu prin secretariulu sên de statu, cardinalulu Rampolla, precum si prin prelatii sêi de curte. Au mai fostu de fatia cardinalii Aloisi-Masella si Ledochowski, precum si multi arhiepiscopi, episcopi, si prelati. Asemenea au fostu de fatia si ambasadorii Austro-Ungariei, a Prusiei si a principatului de Monaco. — Cântările liturgice le-a executatu celebrulu coru papalu alu capelei sistine.

Astfelu a fostu onorata amintirea marelui aperatoriu alu besericeii catolice Ludovicu Windthorst, in capital'a crestinismului.

Austri'a.

In numerulu trecutulu alu fôiei nôstre amu fostu amintitu, cã Sânti'a Sa Pontificele supremu a adresatu o epistola câtra Episcopatululu catolicu din Austri'a, in care-i îndemna mai alesu la formarea de reuniuni catolice, si la sustinerea si lațirea presei catolice. — Cã se véda cetitorii nostri oportunitatea, lips'a si inticleptiunea epistolei pontificale, vomu aduce numai câte-va date despre starea presei catolice din Austri'a. Pre cându in Germani'a, unde catolicii abia forméza a treia parte din totalitatea locuitorilor, au aparutu in anulu trecutulu 81 diare catolice cuotidiane, 180 foi catolice septemânale si 147 foi catolice fara cuprinsu politicu; pre atunci in Austri'a, unde 90% a locuitorilor suntu catolici, au aparutu cu totul numai 75 foi catolice, dintre cari numai 7 aparu in fiecare di; si aceste inca nu potu se concureze cu foile liberale. In Germani'a totu pre 65,000 catolici cade câte o fôia catolica; in Austri'a din contra numai totu pre 650,000.

Fatia cu aceste cifre ce voru dice catolicii din Ungari'a, si ce vomu dice noi români greco-catolici, la cari nici *doué* foi greco-catolice nu potu se subsiste, precum se cuvine? Este tîmpulu supremu, cã se ne treditu si noi din indiferentismulu de pâna aci.

Frânci'a.

Episcopii Provinciei besericesei de Paris au emisu in dîlele trecute o *epistola pastorală comuna*, in care tractéza despre *universitatea catolica din Paris*. — Este cunoscutu, cã guvernulu ateu din Frânci'a a desbracatu universitatile si institutule de invetiamentu sustienu de statu de caracterulu loru creștinu-catolicu, si a facutu din ele nesce mijloce pentru propagarea necredintei si a de-

moralisării. In fati'a acestui periculu pentru tinerime, parintii catolici au intemeiatu institutule si universitatile catolice. Pastoral'a din cestiune este o dare de sêma despre universitatea catolica din Paris. Dupa pastoral'a, universitatea are trei facultati, si anume de *teologia*, de *filosofia* si *drepturi*. Facultatea de *medicina* inca se va ridica câtu mai in graba. Deja s'a cumperatu teritoriulu de lipsa, pentru edificarea spitaleloru si a clinicelor. — La cele trei facultati existente functionéza 39 profesori. Numerulu studentiloru trece preste 400. Universitatea se búcura de celulu mai bunu renume. Spesele, ce se pottescu in totu anulu la intretinerea universitatii se úrca la 360,000 franci. Sum'a acést'a pâna acum s'a acoperitu *din colecte*. Acum spre a asigura viitoriulu universitatii se facu colecte extraordinarie, cã se se póta formá unu fondu, din a carui percente se iese sum'a anuală de 360,000 franci. Colectele pâna aici facute au datu unu resultatu fôrte imbucuratoriulu, cãci percentele anuale a fondului dejã formatu, dau sum'a de 85,000 franci la anu.

Êta ce face entusiasmulu catoliciloru francesi, cându e vorba de a mântui pruncii loru de veninulu invetiaturiloru stricatióse. Se invetiãmu si noi a-i imitã, firesce numai dupa seraci'a nôstra!

Revista politica.**Afaceri interne.**

Comisiunea administrativa a casei deputatiloru a pertractatu in siedintiele sale din urma proiectulu de lege „despre regularea administratiunei si a autonomiei in comitate“, si in siedinti'a sa tiênuta Domineca in 22 a l. c. l'a si primitu *in generalu* cu maioritate de voturi. Din desbaterile comisiunei iese la ivéla, cã opositi'a extrema respinge proiectulu din principiu, adeca atãtu in generalu câtu si in specialu. Opositi'a moderata a declarat prin graiulu conducatorului sên Apponyi, cã primirea proiectului o face dependentă dela unele modificãri, ce le va propune la desbaterea specială. Partidulu guvernamentalulu firesce in genere primescu proiectulu de lege, dara si membrii acestui partidu inca dorescu o multime de modificãri. Guvernulu a declarat, cã nu se va opune la anumite modificãri, numai esenti'a si scopulu urmaritu prin proiectu sê se salveze. — Este dara de prevediutu, cã si acestu proiectu de lege se va primi cu mare maioritate. — De observatu e, cã maioritatea aperatoriloru proiectului a motivatu lips'a acestui proiectu prin provocare la nationalitatile nemagiare, cari, asiã credu dênzii, pre calea acést'a mai usioru se voru poté câstigã pentru ide'a de statu.

Bulgari'a.

Rusi'a nepotêndu vedé cu ochi buni consolidarea Bulgariiei, cêrca din nou sê provóce dificultati. Mai in septemânile trecute faceã greutãti guvernulu bulgaru sub preteccustulu, cã ocrotesc pre nihilistii fugiti din Rusi'a. Acum a aflatu o cauza si mai curiósă. Anume este sciutu, cã conferinti'a européna tiênuta in Constantinopolu la anulu 1886 in 6 Aprilie a

acelui anu l'a fostu pusu pre fostulu principe alu Bulgariiei Alesandru Battenberg de guvernatorulu alu Rumeliei orientale pre unu periodulu de 5 ani. Acum Rusii dîcu, cã abdicîndu principele Alesandru, drepturile de guvernatorulu alu Rumeliei orientale, desi pre nedreptulu, le-a eserceatu principele actualulu Ferdinandu; si cã acum in 6 Aprilie a. c. implinindu-se cei 5 ani prevediuti de conferinti'a européna, trebuie sê incete poterea aceluia asupr'a Rumeliei orientale. In caus'a acést'a deci ar' voi Rusii, sê se convóce o noua conferintiã. — Precum vede ori cine, procederea acést'a a Rusiei e cu totul nebasata, pentru-cã principele Ferdinandu, pâna in dñu'a de astãdi inca nu e recunoscutu oficiosu de câtra poteri nici cã principe alu Bulgariiei. Déca totusi poteriile l'au suferitu sê remâna in Bulgari'a, acum nu mai e nici o cauza pentru a suscitã cestiunea Rumeliei orientale, si nici nu e probabilu cã guvernele europene voru neliniscí pacea universală de dragulu Rusiei.

Rusi'a.

In cercurile guvernamentale se planuescu mesuri nóue pentru a scóte cu totul din scolile *Poloniloru* folosirea limbii polóne. De asta data se face incercarea acést'a la propunerea religiunei. Si anume religiunea e uniculu studiu, care se mai propune in scolile Poloniloru in limb'a materna. Acum pre viitorulu si acést'a va avé se se propuna in limb'a rusésca. Este inse o piedeca, si anume *preotii*, cari nu voiescu se propuna in limb'a rusésca. Cu atãtu mai vértosu nu, cãci ei nu primescu dela guvernulu nici denumirea nici subsistinti'a loru. Acum guvernulu, cã se-i departeze pre preoti dela propunerea religiunei, a decisu, cã acele comune, cari dorescu, cã instructiunea religiósă se o dé preotulu, se-i solvésca aceluia unu salariu anualu de 300 ruble; in casu contrariu religiunea o va propune unu profesorulu laicu in limb'a rusésca. Firesce cã nu prea suntu comune, cari se póta platf preotulu sum'a ace'a; si astfelu si religiunea se va propune de aici in colo in scolile polóne in limb'a rusésca.

Se vede, cã *liberalii* nostri iãu esemplu dela *absolutistii* muscani.

Corespondintie.

Rom'a, Martie 1891.

1° Evenimentulu principalulu intêmplatu dela scrierea corespondintiei mele este schimbarea ministeriului. Sciiti, cã la alegerile efeptuite pre la finea anului trecutulu ministerulu Crispi a dobênditu o maioritate covêrșitóre, cu care credeã asigurata vieti'a sa pre tîmpulu nedeterminatu. Cu atãtu mai mare fû surprinderea publicului, cându in siedinti'a parlamentara din 31 Ianuariu 1886 deputati au datu unu votu de blãnu ministeriului Crispi-Zanardelli. Mai surprinsu de câtu ori cine a fostu insusi dlu Crispi, si surprinderea lui se prefacú intr'o furia atãtu de violentă, încãtu reintorcîndu-se la locuinti'a sa celulu de ântãiu lucru i-a fostu se dé drumulu la toti sierbitorii sêi. — La incêputu se credeã, cã crisi'a va durã tîmpulu fôrte indelungatu, ba dlu Crispi credeã, cã la urm'a urmelorulu regele va trebui se-lu in-

credințeze totu pre densusu cu formarea noului cabinetu. S'a insielatu inse amaru. Causele, ce au produsu cris'a, au fostir atătu de afunde si de insemnate, cătu unu ministeriu Crispi nu mai eră posibilu. Cris'a economica, de care suferu Itali'a, ce nu mai are seamenu nicăiri, si politic'a nefericita de persecutiune fatia cu Vaticanulu si fatia cu totu ce e catolicu, au saturatu nu numai pre catolici, ci si pre liberali. Că intru adevèru astfelu stă lucrulu, o dovedesce mai alesu tièntu'a aceluor foi, cari mai inainte flu inaltiău pre dlu Crispi până la nori, éra dupa caderea lui au inceputu se cânte innuri de bucuria. Un'a dintre ele, o fôia mare din Piemont, a dtsu: Vina ori cine la potere, numai Crispi nu!

Intre astfelu de impregiurări regele insarcinâ cu formarea noului ministeriu pre marchisulu Starabba di Rudini. Acest'a in scurtu tîmpu si formâ cabinetulu, mai cu sêma din deputati apartînetori dreptei istorice, si alegîndu-si de ministru de interne pre deputatulu progresistu baronulu Nicotera. — Programulu noului ministeriu se pôte reduce la urmatorele puncte: 1° Sustînerea alianției cu Germani'a si Austr'o-Ungari'a. — 2° Raporturi cordiale si incercări de apropiare cătra Frânci'a. — 3° Echilibrarea bugetulu cu economîi ratiionale. — 4° Scarirea speseluor pentru colonfele din Afric'a. — Acestu programu a fostu intîmpinatu cu simpatii atătu in tièra cătu si in afara. Si trebue se marturisimu, că noulu guvernulu se si silese a activâ acestu programu, si inca pâna aici cu succesu imbucuratori.

Despre cestiunea religioasă programulu tace; inse din actele sevêrsite pâna acum potemu conchide, că guvernulu doresce se urneze fatia de catolici o politica moderata si concilianta. Pentru procedur'a acest'a a si fostu atacatu ministeriulu de francmasonulu Crispi, inse marchisulu di Rudini si ministru de interne Nicotera au avutu curagiulu a-i raspunde, că dînsii si pre catolici vreau se-i cosidere de cetățienii egalii indreptatți. Aplausele, cu cari au fostu insoțite declaratiunile ministrilor, ne facu se sperămu tîmpuri mai bune.

2° O alta intîmplare dîmna de insemnatu este mórtea principelui Jeronimu Napoleonu, cumnatulu regelui Umberto. — Principele Napoleonu—Iosifu—Carolul—Paulu Bonaparte fu nascutu in exilu in 8 Septembrie 1822 la Trieste, si a moritu érasu in exilu la Rom'a. Elu a fostu fiulu exregelui de Westfali'a Jérôme Napoleonu, si dela numele tatalui sèu a primitu si dînsulu numele de Jérôme. Viéti'a lui intréga n'a fostu altceva decâtu o trecere dintr'unu estremu intr'altulu. Si nu e mirare; petrecerea si prietini'a lui cu matadorii necredinției si a nemoralității, Renan si soții, au trebuitu se produca acestu efect. Fost'a elu de tôte convingerile politice, dela imperialistu pâna la democratulu radicalu. Eră unu inimicu neimpacatu alu Papatulu si alu religiunei. Dînsulu arangiâ in palatulu imperialu din Paris banchete cu mâncări de dulce in Vinerea mare. Dînsulu a fostu unulu dintre cei mai mari inimici ai suveranității papale. Pentru convingerile sale republicane se numiâ „principele celu rosu”; pentru *fric'a* sa dovedita cu ocaziunea resboiului din Crimea a fostu numitu „crains ploub”. Pre fiulu sèu Victoru nu-lu potea vedé pentru convingerile lui monarchice. — Si acum a trebuitu se móra in Rom'a, aprópe de Vaticanu, tremuratori

de fric'a Eternului Judecatoriu. Foile de aci dîcu, că s'a marturisitu si s'a impacatu cu Domnedieu. Eu tare asi dorio: dar' o viéti'a, cum a fostu a dînsului, pofțiâ o reparare mai solema a scandalului. Domnedieu se-i fia milostivu! Sperezu altcum a ve poté impartasi despre acésta impregiurare cu alta ocaziune mai multe.

La revedere.

Invitare la prenumeratiune.

Cu inceputulu lui Aprilu a. c. deschidemu abonamentu nou la „Unirea”. Pretiarile sunt insemnate in fruntea fôiei.

Rogămu pre acei domni, a căroru abonamentu espîra cu finea lunei curente, sè si-lu renoiéseca de tîmpuriu.

Redactiunea si administratiunea fôiei va face si pre viitoriu tótu posibilulu, că sè căstige simpatii cetitorilor. Rogămu in schimbu pre preastimatii cetitori, că sè lucreze in cerculu cunoscutiloru sèi intr'acolo, că numerulu abonatoriloru sè ni se sporéseca.

Redactiunea si Administratiunea „Unirei”.

Serbatorile septemănei.

Sâmbata in 9 Martiu v. Sâmbat'a septemănei ântăie a Paresemiloru. Amintirea minunei, ce s'a facutu pentru coliva de sântulu marele martiru Teodoru Tironu. Iulianu Apostatulu a fostu demandatu, că se se spurce in piatia toti artiicii de mâncare cu sânge si obiecte sacrificate idoliloru, că crestini si fia astfelu siliti a mânca din sacrificiele idolesci. Atunci sântulu Teodoru Tironu fu tramisu de Domnedieu la Eudoesiu episcopulu cetății se-i spuna, că se faca atenti pre crestini, se nu cumpere nici unu artiicu de mâncare din piétia, fîra se-si fierba grâu (grâulu fieru se numiâ: coliva (κολυβία) la Euchaiti), si se-si faca pâne acasa. De atunci a rémasu datin'a la crestini orientali, de a duce in diu'a acésta grâu fieru la beserica, si a face pâni micutie numite *braduleti*.

Domineca in 10 Martie v. Domineca ântăie din Paresemi sean a Ortodoxiei; căci in diu'a acésta s'a finitu sub imperatulu Michailu sinodulu, care a restatoritu credinț'a adeverata cu privire la cultulu iconeloru. Totu in diu'a acésta se serbéza si profeti Moise si Aronu, cari prin ardorea credinției impreunata cu postulu servindu-ne că esemple, ne incuragéza in suportarea greutătii postulu.

Noutăti.

Ovatiune Esc. Sale P. D. Metropolitu Dr. Ioanu Vancea. Damele române din Aradu au adresatu o gratulare omagiala provéduta cu 24 subscrieri Escelentiei Sale Preasântitulu nostru Metropolitu, in care fi multiamescu pentru tièntu'a resoluta si adeveratu parintiésca dovedita in cas'a Magnatiloru cu ocaziunea desbaterei proiectulu de lege despre asilele de copii.

Dela Curte. Archiducele Albrecht in 22 l. c. a datu unu prândiu, la care au fostu invitati toti membrii casei domnitore aflatori in Vien'a. — Archiducele Franciscu Ferdinandu d'Este pre la finea lui Septembrie va intreprinde o vênătoare de ursi in muntii din giurulu Gurghîului.

Dr. Rieger la S. Parinte. Cunoscutul conducatoriulu Cehiloru Dr. Rieger si femeia sa caletorindu la Rom'a au asistatu la liturgi'a celebrata de Sântulu Parinte si au primitu sânt'a Cuminecătura din mânil Sântfei Sale. Apoi au fostu primiti in audientia fôrte afabili. S. Parinte s'a esprimatu, că-i este cunoscuta activitatea desvoltata de Rieger in interesulu natiunei cehe, scie, că femeia lui e fiic'a renunitulu istoricu Palacky si că e couvêrita. Pap'a desaprôba tendintiele husitice, ce se manifesta in Boemi'a. De o primire simpatica se impartasi Rieger si la secretariulu de statu, cardinalulu Ram-

polla. Déca nu are mângaiere la poporulu sèu, ace'a o áfla Rieger la parintele suflescu alu totoruru popóreloru.

Contele Gavrilu Bethlen si-a cerutu absolvarea dela postulu de comite supremu alu comitateloru Têrnav'a-mare si Têrnav'a-mica, si dupa cum cetimu in „Pester Lloyd”, dimisiunea -i va fi prinita in curêndu.

Contra-memorandu. Studentii dela universitatea din Bucuresci au publicatu unu memorandu in mai multe limbi europene, in care tractéza si despre starea româniloru din tierile coronei ungare. O parte a tinerinei dela universitățile din Budapést'a si Clusiu nu sunt multiamiti cu cele cuprinse in memorandulu Bucuresceniloru, din care cauza s'au sêmțtu indemnatii a le desminti totu pre calea publicității, edându unu contra-memorandu in mai multe limbi. In vorbirile tiènte de unii studenti magiari la acelea conferintie n'au lipsitu nici cuvinte insultatôre la adres'a româniloru. Ma universitarii clusieni nu s'au multiamitu numai cu atăt'a, ci intre strigate batjocoritôre adresate româniloru iesu pre strada, sfértica memorandulu bucurescenu si flu ardu impreuna cu mai multe esemplare din diarele românesci „Gazet'a Transilvaniei” si „Tribun'a”. — Ôre n'ar' fi mai consultu, că tinerii universitari dându buna pace politice se-si véda de studii?

Serbătoreea lucratoriloru. Reuniunile de lucrători atătu in capitala, cătu si in mai multe orasie din provincia au tièntu adunări, in cari diu'a de 1 Maiu au dechiarat'o de serbătore a lucratoriloru. Beserica că o mama buna pre lênga Domineci a introdusu serbatori pentru toti fiii sèi si prin urmare si pentru lucratori. Serbeze-le acestea unulu fiecare asia, dupa cum dispune beserica, si atunci va scapâ mai usioru si de miseria, si nu va fi lipsa, se se introduca serbatori noue.

Demonstratiune in teatrulu din Agramu. In Egyetértés din 23 l. c. cetimu, că in dilele trecute s'a reprezentatu la teatrulu din Agramu pies'a: „Amorulu ultimu,” compusu de Doczi. Desi pies'a a placutu publiculu, totusi tinerii universitari, cari erău de fatia au cercatu se o fuere numai din caus'a, că autorulu ei este magiaru. (?) Dupa câte-va dile éra ajunse pre scena numit'a piesa, dar' de asta data demonstratiunea a luat dimensiuni mari, asia cătu politi'a s'a vediatu nevoita a recurge la arme, spre a restabilí ordinea si linisea in teatru. Multi privitori scandalisati de portarea tineriloru universitari parasira numai decâtu teatrulu, dar' destui au chiar' partiinitu pre demonstranti. „Acésta caracteriséza de ajunsu spiritulu, in care „fratii croati” isi crescú surceii,” dice Egyetértés; éra noi credemu, că fratii croati nu facu alt'a, decâtu asculta sfaturile preseii șoviniste de pre la noi.

Nunt'a din Valeni. Amu amintitu in numerulu 5 alu fôiei nôstre, că mai multi români au demonstratu la teatrulu din Clusiu contr'a piesei scandalose numite „Nunt'a din Valeni”. Politi'a clusiana a condamnatu pre acei tîneri la o pedépsa in bani, dar magistratulu a desaprobatu sentinț'a capitanulu de politia, si sub cuvêntu, că acea demonstratiune ar cuprinde agitare, a strapusu afacerea la tribunalulu. Dar tribunalulu neflându in demonstratiune nici o agitare contr'a constitutiunei, retrimise érasu magistratulu tôte actele apartînetôre. Suutemu curiosi, sè scimu, că ôre acum sêmțt-se-va magistratulu competentu in resolvirea acestei afaceri?

Casuri de mórte. Emanoilu Neagoe, preotu deficiente in Brosceeni, tractulu Blasiului (in archidiececa), a repausatu in etate de 53 ani in alu 27-lea anu alu preotfei. — Nic. Berianu, fostu parochu in Filipisulu mare, tractulu Reginului (in archidiececa), a repausatu la 9 Febr. a. c. in etate de 42 ani. — Nicolau Zugravu, parochu gr. cat. in Uricani, protopopiatulu Jiului (in dieces'a Lugosiului), a repausatu in 30 Ianuaru st. n. 1891, in anulu alu 58-lea alu etătii sale si alu 27-lea alu preotfei.

Fia-le tierin'a usiora!

PARTE SCIENTIFICA-LITERARIA.

Podu preste strémtoarea de mare La Manche.

Geologii suntu de părere, că odinóra Angli'a erá strénsu legata de ceste alalte tieri ale Europei, dar' a venitu o catastrofa, a smuls'o dela sinulu mamei sale, si a aruncat'o in mijloculu mării. Acesti mari invetiati ai timpului nostru nu numai că vèdu deosebitelè forme, ce le presenta suprafati'a paméntului, cum suntu ridicatúrele numite coline, dealuri, stánci, si pàrtile mai jóse, cum suntu vâile, siesurile, afundímile si prapastiile, ci totu odata audu si sióptele loru, ce spunu de vremuri trecute, vremuri stravechi, cându pitioru de omu inca nu le calcáse, si plugu nu le brezdase. Si déca pre alocurea sióptele aceste suntu asiá de line, încátu nici ei insi-si nu le mai audu, atunci scúrma si sápa afundu in inim'a páméntului, si punu urechi'a la fiecare stratu de paméntu, pâna ce in urma dáu de straturi, a càroru siópte se potu deosebí destulu de bine, si aci ascúlta óre intregi si díle intregi, càci straturile de paméntu povestescu cu dragu, cum foculu, inchisu in lántrulu páméntului une ori face câte o spártúra in paratii prinsórei sale, isbucnesce afára, si atunci de fric'a lui se cutrémura tóte, si nu arare ori pàrti intregi de paméntu suntu sfârticate din trupulu comunu, si aruncate la depàrtari mari.

Asia se fi fostu sfârticata si Angli'a din trupulu Europei, dar' foculu nu s'ar' fi potutu bucurá de ródele svêrcolírei sale, càci a venitu vrasmasiulu sèu, ap'a a luatu in bratiile sale bucat'a de paméntu sfârticata, a incungiurat'o de tóte pàrtile si i-a inchisu calea càtra trunchiulu comunu.

Ran'a facuta s'a vindecatu de multu, dorerile impreunate cu ea au incetatu, si astádi cine ar' mai si presupune, că Angli'a e trupu din trupulu nostru, de cumva geologii nu ar' fi prinsu sióptele paméntului si nu ni-le-ar' fi spusu in gura mare si nóue. Si indata ce s'a aflatu, că Angli'a e trupu din trupulu nostru, s'a si inceputu lupt'a pentru recástigarea ei, lupta pre viétia pre mórte cu marea usurpatóre. A fostu grea lupt'a acést'a, si au trecutú dieci si sute de ani, pâna ce omenimea a ajunsu la nàile de astádi, cu ajutoriulu càror'a totusi mai póte luptá încátu-va lupt'a in potriv'a valuriloru mării, dar' in aceste sute de ani totu odata s'a convinsu, că fatia de nemarginitele mari suntenu numai pitici, si cà moméntulu, cându amu poté se depàrtàmu ap'a din strémtoarea, ce desparte Angli'a de noi, din mările vecine ar' navalí valuri nóue, si inca mai furiose.

Pre unele locuri, cum e intre Calais — orasiu lângá tièrmurulu de miédianópte a Fránciei, si Dower — orasiu pre tièrmurulu din spre miédiadi-resaritu a Angliei — strémtoarea nu e mai lata de 38 kilometri — cãm 5 miluri, — si cu pumpele de apa, ce avemu, amu poté se scótemu ap'a din strémtoarea acést'a si se o conducemu in alte pàrti, decumva strémtoarea nu ar' fi in legatura cu mările din

giuru, din cari intr'o clipita ar' alergá valuri nóue si ar' implé golulu facutu. In fati'a acestoru adevèruri cauta se ne impacàmu cu gândulu, că Angli'a deslipita va remáné de trunchiu pentru totu de-a un'a, si totu ce potemu face, e se ne in-grigimu, că trecerea dela noi in Angli'a si din Angli'a la noi se fia cātu mai usióra, cu atátu mai vèrtosu, càci mai tari si decátu legatúrele de dragoste suntu interesele, ce ne léga pre unii de altii.

Cu nàile de astádi calea dintre Calais si Dower se póte face in tēmpu de 2 óre, de cumva marea nu e prea agitata. Inse aceste 2 óre multor'a le paru vécuri intregi, si cându nai'a -i cobóra pre paméntu uscatu, suntu cá eşiti din morminte, càci ból'a de mare i-a chinuitu *dóue óre intregi*.

Calea acést'a e multu mai lunga, déca marea e agitata, si afára de ace'a caletori'a e impreunata si cu primejdii, déca isbucnesce câte o furtuna, cari pre aci nu-su tocmai rari.

Dar' chiar' se nu socotimu aceste, cātu tēmpu se pierde prin descàrcarea mârfulorulu de pre trenuri si încàrcarea loru pre nài, si éراسi prin descàrcarea de pre nài si încàrcarea pre trenuri, éra tēmpulu — dupa dis'a Anglesiloru e banu. Nu e mirare dara, că de multu isi sfârma ómenii capulu, cum ar' poté se impreúne cei doi tièrmuri prin cale ferata. Cu deosebire Francesii cei atátu de curteneti, bine sciindu, cātu de multu pretiúiescu iubitii loru vecini tēmpulu, dorescu cu totu de-adinsulu, că intr'o buna diminétia se-i póta cinsti cu câte-va mfi, seau celu putínu sute de *ani, luni, septemâni, díle, óre, minute si secunde*.

Numai in dóue forme se póte face cale ferata inte Calais si Dower, si anume seau pre sub paméntu, sapându unu tunelu de 38 kilometri pre sub mare, seau construindu unu podu, ce se plece din Calais si se mérga pâna in Dower. Améndóue proiecte suntu grandióse si preste mesúra indrasnetie, si ducerea in deplinire a ori càruia ar' costá sute de milióne. Proiectulu primu e mai vechiu, a fostu discutatú tēmpu indelungatu si ar' costá cu multu mai putínu decátu alu doilea, dar' a fostu respinsu din partea guvernului anglesu, dupa ce comand'a militara suprema a Angliei a declaratú, că unu tunelu intre Calais si Dower ar' poté primejduí siguranti'a Angliei, si intr'o buna diminétia ar' poté resarí in Dower o armata duşmana, éra din Dower capital'a, London, nu mai e departe.

Multi credu, că acest'a e numai unu pretecestu, caus'a adevèrata inse ar' fi cu totulu alt'a. Au trecutú — dicu ei — vremurile, cându ostile duşmane petrundeáu in tierile vecine, mai inainte de ce le-ar' fi sositu vestea, si cându capulu tieriei érá treditú din somnu cu scirea, că duşmanii i-au aprinsu cetátile marginasie si se apropia de capitala. Caus'a adevèrata ar' fi, că Angli'a nu voiesce se pagubésca nàile anglese, cari au in mâna transportulu dintre Angli'a si continentulu europénu.

Ori care ar' fi adevèrulu, atát'a e siguru, că celu putínu de o cãm data nu mai póte fi vorba de facerea unui tunelu, si astfelu seau cãuta se remána starea de pâna acum, seau are se se constrúiesca unu podu de 38 kilometri.

Proiectulu de a face podu preste canalulu La-Manche s'a plasmuitu in capetele francesiloru *Schneider* si *Hersent*. Dupa planulu facutu de ei podulu ar' zacé pre 118 picióre, totu atâtea ziduri uriasie, ce se rázema pre fundulu mării, éra fruntea si-o ináltia cu mândrie spre nori, avēndu unii ináltimea inspaimēntatóre de 180- metri dela fundulu mării.

Strémtoarea La-Manche intre Calais si Dower e mai îngústa, afundímea ei pre aci nu trece preste 55 metri, si afára de ace'a se áffa aci dóue stánci, cari se ridica din fundulu mării la ináltime de câte-va dieci de metri, încátu vèrfurile loru nu remánu, decátu la o afundíme de 8 metri dela luciulu apeii.

Cá se se póta folosí stâncile aceste, podulu nu vá poté formá o linia drépta, ci o linia de dóue ori intrerupta, la carea pàrtile voru formá unghiuri tēmpite, va se díca mai mari de 90°. Dóue picióre ale podului voru zacé pre stâncile aceste, cele alalte 116 voru trebui se pórnesca mai din josu, si anume unele se se ridice din adéncimi de aprópe 60 de metri.

Poternice voru trebui se fia colonnele aceste, càci dieci si sute de ani voru avé se lupte in potriv'a valuriloru neas-tēperate si turbate, si se le sfârme, cându in furi'a loru nebuna, că totu atâtea déluri se voru ridicá, se nimicésca maréti'a cladire si se o inghitia, precum atâtea bunuri si atâtea vieti a inghititu dejá setea loru nepotolita.

Cá piciórele se fia in stare a portá acésta lupta nesfèrsita, partea de sub apa va fi facuta din pietri intarite de olalta prin cementu, pre acestu fundamentu se va zidí mai departe cu granitu, si zidurile aceste voru portá in spinàrele loru câte dóue colonne de fieru, pre cari va zacé podulu la o ináltime de 72 metri preste luciulu mării. Piciórele asia voru fi de gróse, in cātu puse lângá olalta ar' dá o grosime de 3 kilometri.

Ori cātu de cutezatoriu ar' fi proiectulu acest'a, astádi nu ne mai pare cu nepotintia, càci i-au premersu lucràri nu mai putínu indrasnetie. Se ne aducemu numai aminte de canalulu de *Suez*, construitu in anii 60 de vestitulu ingineriu francesu *Lesseps*, canalulu de 160 kilometri lungu, 100 metri largu si 8 metri afundu, care impreuna marea mediterana cu cea roşie. Seau déca e vorb'a tocmai de poduri, voiú amintí podulu din *Saint-Louis*, podu facutu preste *Mississippi*, riulu celu mai mare din Americ'a nordica, si podulu facutu preste *Firth of Forth*, sinu de mare, care intra adéncu in inim'a Scotiei.

Asia e facutu omulu, se nu aiba stēmpèru. Intr'unu locu nimicescce legatúr'a, ce impreúna dóue tieri seau continente, intr'altu locu éراسi léga de olalta pàrtile despàrtite prin apa. Adevèratu, că uneori impregiuràri neasteptate tragu

dunga preste calculii facuti, si inghitu fara urma atat'a suma de banu, si zadarnicescu atat'a lucru, cum s'a intemplatii anii trecuti, candu Lesseps voia se traga unu canal (canalulu dela Panama) prin fasi'a de pamentu de preste 73 kilometri de lata, ce impreuna Americ'a sudica cu cea nordica. Ai crede, ca dorerea, ce au semt't'o cele doue surori gemene, candu erau se le desparta, le-ar' fi facutu se ragnesca odata si se sdrob'esca pre cei ce erau se smulga pre un'a dela sinulu iubitoriu a celei alalte.

(Va urmá.)

Atal'a.

Novela de F. R. de Chateaubriand.
(Continuare.)

Candü Atal'a isi gatá verb'a, eu stringundu din pumni si aruncandu misionariului cautatüri amenintatöre, am strigatu cá unu esitu din fire: „Asiadara acést'a este religi'a, pre care mi-o inaltiaí atât'a? Blastemu pre juramentu, ce rapesce din bratierele mele pre Atal'a! Blastemu pre unu astfeliu de Domnedieu, ce se impotrivesce naturei! Omule, preotule, de ce ai venitu in aceste paduri?“

„Cá se te mántuiescu,“ respunse betránulu cu voce miscatöre, „cá se-ti infrezeu patimile si se stergu de pre capulu têu man'a ceriului, injuratoriule de Domnedieu. Frumosq -ti stá tie, ténerele, care abiaí ai pasitu in vietia, se te plangi de dorerile tale! Unde -ti suntu urmele raneloru suferintiei? Aréta-mi nedreptatirile, ce le-ai suferitu! Unde suntu vèrtutile, cari singure -ti potu dá dreptulu la tânguire? O, nefericitule! tu nu poti se-mi areti nimicu afára de patimile tale, si totusi cutezi se lovesci cu vorbele tale ceriulu? Déca asemenea parintelui Aubry vei traí unu esilu de 30 de ani in acesti munti, nu vei judecá de siguru asiá de usioratecu cáile provedintiei divine; atunci de buna séma vei pricepe, cá esti unu nimicu, si cá nu este nici pedépsa amara, nici nenorocire ingrozitöre, pre care trupulu stricatu alu omului se nu fia vrednicu a o suferi!“

Ochii schinteiatori ai betránului, barb'a-i intiepenita in pieptu si cuvintele lui detunatóre, mi-lu faceau asemenea lui Domnedieu. Nimicitu de maiestatea lui, cadiendu in genunchi am cerutu iertare pentru injuri'a mea. „Fiiulu meu,“ respunse elu blándu, „fiiulu meu, nu te mustru pentru mine. Tu ai dreptate, cá putine isprav'i am facutu in acestea paduri si cá sierbu mai nemernicu decátu mine nu este altulu inaintea lui Domnedieu. Dar gândesce, cá nici odata nu este iertatu se indreptamu injurii asup'r'a ceriului. Iérta-me, déca te-am vatematu. Eu se ascultamu si pre sor'a ta, cáci póte se fia vre-unu mijlocu de scapare. Se nu ne pierdemu speranti'a. Da, Sákta, gloria se cuvine acelei religii, care a facutu din sperantia virtute!“

„Ténerele meu amicu,“ continuá Atal'a, „tu ai fostu martoru lupteloru mele, desi putine din ele ai vediutu, si acést'a pentru-cá multe din ele ti-le tainuiám. Nu, negrulu robu, ce stropesce nasipulu Floridei cu sudorile sale de sánge, nu este asiá de nefericitu, cum a fostu Atal'a. Eu -ti grabiam mántuirea

ta, desi eram sigura, cá voiu mori, déca s'ar fi intemplatü se te despartii de mine. De alta parte me temeám se fugu cu tine in pustietate, desi doriám intunecimea padurilor. . . . O, déca ar fi fostu vorba se-mi parasescu numai parintii, prietenii si partea mea! Dar umbr'a ta, o mama! o mama! umbr'a ta pururea érá aláturi de mine mustrandu-me de chinurile ei. . . . Am auditu plangerile tale, vedeám flacarile iadului, ce te mistuiáu. . . Noptile mele petrecute in nesomnu erau pline de vedenii grozave; dílele mele fara mángaiieri. Róu'a serii se uscá, indata ce picá pre obrazii miei, si in locu se mi-i recorésca, ei totu mai multu se aprindeáu de foculu resuffárilor mele. . . O, Sákta! ce chinu érá pentru mine, se te vedu aprópe de sênulu meu; deparatáti de ómeni in adenculu pustietatü se sémtiescu, cá intre tine si intre mine stá unu zidu nesfarimabilu. Cea mai mare fericire pentru mine ar fi fostu, se-mi petrecu vietü'a josu la petiórele tale, se-ti servescu tie, se-ti fiu cá róba, se me ingrigescu de máncarea, beutur'a si ascernutulu têu, in vre-unu locu ascunsu si necunoscutu alu universului; eram aprópe de acést'a fericire, dar sémtiaím totusi, cá nu se póte. Uneori pirouindu-mi ochii si privindu-te lungu si fara de-a intielege, eram in stare se me lasu prada dorintieloru nebune si pecatóse: doriám parcá se fiu singura cu tine, singur'a fiintia in lume. Ba inca si acum . . . se ti-o spunu? . . . si acum candu vecinicü'a e gat'a se me inghitia, candu me pregatescu a me presentá in fatü'a neindupecatului judecatoriu, si in minutulu acést'a dícu, in care vedu cu bucuria, cá din iubire fatia de maica-mea vietü'a mi-se nimicesce prin vergurá, imi pare réu, cá n'am fostu a ta.“

„Fic'a mea,“ o intrerupse misionariulu, „dorerea ta te duce pana la estremu. Fanatismulu patimei, in a carui bratie te arunci, arareori este adeveratu, ba une-ori chiar si nefrescu, pentru ce nici Domnedieu nu-lu pedepsesce asiá aspru. Elu isvoresce mai virtosu din ratecirea spiritului, si arareori din stricatiunea inimei. Alunga dar dela tine aceste espectorári patimasie, cáci ele nu suntu vrednice de nevinovatü'a ta. Inchipuirea gróznica despre promisiunea ta inca te-a aruncatu preste mesúra in órecare nelinise. . . . Religi'a nu cere sacrificii preste fire dela omu. Adeveratele sémtiri ale aceleia, virtutile ei cumpanite stau cu multu susu preste sémtirile atítiate de unu eroismu positivu, de nesce virtuti silite. Comorile caintiei au statu deschise inaintea ta. . . . Nóue ne trebuiescu rfuri de sánge, cá se spalámu pecatele inaintea ómeniloru, pana candu lui Domnedieu -i este destulu unu picuru. Linistesce-te dar', iubit'a mea fiica, cáci starea ta cere linisce. Déca vointü'a lui Domnedieu, dupa cum sperezu, e cá se te scoli din acést'a bóla, voiu scrie episcopului din Quebec, care are putere, se te deslege dela juramentu têu, ce nu e decátu o simpla promisiune, si dupa ace'a iti vei traí dílele vietii in bratierele iubitului têu Sákta!“

La cuvintele betránului Atal'a cadiu intr'o agonia convulsiva, din care numai

atunci se trediá, candu dá semne de o teribila dorere. „Cum,“ díse ea stringundu-si mánilé, „erá inca modu de scapare? Poteám se fiu scósa de sub legatur'a mea?“

„Da, fic'a mea,“ respunse sinti'a sa, „si póte inca si acum.“

„Tárdü, fórte tárdü,“ strigá Atal'a, „trebuesè moru in clip'a, in care intielegu, cá poteám fi fericita. O, de ce n'am cunoscutu mai inainte pre betránulu parinte? in ce fericire asi traí astadi cu iubitul meu Sákta. . . mángaiati si linisciti de acestu preotu alu Domnedieu. . . in acést'a pustia. . . pre veci. . . oh, mare fericire ar fi fostu!“

„Linistesce-te,“ i-am dísu prin-diendu-i mân'a, „linistesce-te, cáci vomu gustá acést'a fericire.“

„Nici odata, nici odata,“ díse Atal'a.

„De ce nu?“ o intrebai.

„Inca nu scii totu,“ strigá feciór'a, „ieri pre tēmpulu furtunei érá se-mi calcu promisiunea si érá pre aci se rostogolescu sufletulu maicei mele in iadu; blastemulu ei me apăsa; am mintitu lui Domnedieu, care mi-a tiēnutu vietü'a. . . . Candu imi sarutai buzele mele tremuratöre, nu sciai, cá imbratísiezi mórtea!“

„Oh, ceriule,“ strigá misionariulu, „ce-ai facutu, iubit'a mea fiica, ce ai facutu?“

„Am pecatuitu, parinte,“ respunse Atal'a cu ochi schinteiatori, „dar numai pre mine m'am pierdutu; pre maic'a am mántuit'o.“

„Dí mai departe,“ strigái inforatu.

„Fia dar,“ díse ea, „vediendu-mi slabiciunea, candu parasii colib'a parintiésca, luai cu mine —“

„Ce?“ intrebai emotionatu.

„Veninu!“ strigá parintele ametitu de spaima.

„Da, veninu,“ respunse Atal'a, „elu deja este in inim'a mea.“

Faci'a cadiu din mân'a betránului calugaru; eu cá unu mortu am cadiutu lángá fat'a lui Lopez. Betránulu ne imbratísia pre amēdoi si apoi lacrimile amare aloru câte-si trei se versáu pre tristulu asternutu alu mortii.

(Va urmá.)

Bibliografia.

Metropolitulu Dr. Ioanu Vanoea de Buteas'a — *schitia biografica*. — Scrierea acést'a a fostu publicata mai întâiu cu ocaziunea iubileului episcopescu de 25 ani alu I. P. D. Metropolitu in „Fóia besericésca si scolastica“. Auctoriulu ei a tiparit'o si in brosiuri, pentru cá datele instructive cuprinse in scrierea acést'a se póta fi cunoscute in cercuri cátu mai estinse. Stilulu claru, netedu si usioru, in care e scrisa brosiur'a, pretiulu bagatelu de 10 cr., obiectulu preste mesúra instructivü despre care tractéza, si in fine scopulu nobilu, pentru care este meritulu venitulu, ce va resultá din acést'a publicatiune, o facu recomandabila inaintea tuturoru. Cu deosebire e acomodata acést'a brosiura cá premiu pentru scolarii din scótele poporale.

Brosiur'a se póte procurá la Tipografi'a Seminariului archidiecepsanu din Blasiu, seau prin mijlocirea Redactiunei nóstre.

Scóla Româna — revista pedagogică — redigată de Vasile Petri în numărul 7 publică următoarele: „Proiectul de lege pentru grădini și asilele de copii în casă magnatilor.“ — „Cunoștințele din istoria educației și instruirii.“ — „Școlă și familie.“ — „De pe terenul educației practice.“ — „Lecțiune de probă din învățământul real.“ — „Aforisme pedagogice.“ — „Anecdote școlare.“ — „Necrolog.“

Fóia ilustrată — apare în fiecare Duminică în editura Institutului tipografic din Sibiu și sub redigerea responsabilă a Dr. D. P. Barcianu. Anul I. Nr. 10: „Unei înamorate“ (poesia). — „O cură drastică“ — de Ioan Popoviciu. — „Afrodita“ de Ernst Eckstein. — „Schita din grădinarit“ de Dumitru Comșia. — „Palatul universității și Teatrul național din București“ (cu ilustrații). — „Biserica, școala, educație.“ — „Literatură și știință.“ — „Teatrul, muzica,

și arta preste totu.“ — „Economicu.“ — „De toate și de prețutindeni.“ — „Cronica săptămânii.“ „Sciri personale.“ „Ghicitura.“

Diverse.

Pescuitul și electricitatea. — Cea mai nouă aplicare a electricității se face la prinderea pescilor. Făcând că și această a fost inventată de Americanii. În golful de la San Francisco s'au făcut cele de până acum experimente. Și anume la țiarmura mării s'a asediat un motor electric, lampă nutrită de motor s'a cufundat în mare. — Abia s'a răspândit lumina prin apă, și îndată se vede o multitudine de pesci adunându-se împingându-se lumina, se vede, ce minune se întâmplă în elementul lor. Mirarea-i face se-și uite de pericol, și americanii își pot vedea prinde cu mâinile atâtea pesci, de câți aveau trebuința, și din aceluși felu de pesci, care corespunde gustului individual al fiecăruia. — După acest experiment nu va fi minune, dacă vom vedea pe pescarii noștri de sărbători

pornind cu câte un motor electric subsoara spre rfu, și întorcându-se acasă cu traisă plină de pesci.

Posta redacției. D-lui V. P. în Jucu. — Multămul, dară ar' trebui prescurtată, căci așa e prea lungă. — I. P. în Márk. Binevoit a scrie după altu metru. Cuprinsul altcum e bun. — P. C. în Cs. Nu avem spațiu. — G. S. în M.-Gh. Un'a în numărul proșimul; cele alalte ar' trebui încâtu-va reformate. Multămul, și te rogăm, se mai scrii. — I. B. în Orm. Ne vom folosi de cele cuprinse în articolul trimis la timp binevenit: înse acum nu ne este cu putința a-lu publică. Binevoiesce a ne trimite date scurte despre împrejurările, între cari trăiesc poporul pre acolo, atât în privința economică, cât și în cea religioasă și morală. Aceste ar' fi de interes și de dorit, că se ne vină din toate parochiile.

Editoru și redactoru răspundătoriu:
Dr. Vasiliu Hossu.

Bursă de Budapesta.

Din 25 Mart. st. n. 1890.

Rent'a de aur ung. 4%	105.55
„ „ hârtie „ 5%	101.30
Imprumutul căilor ferate ung.	115.25
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (1-ma emisiune)	98.75
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (3-a emisiune)	—
Bonuri rurale ung.	92.50
„ „ croato-slavone	104.—
Despagubire pentru dijm'a ung. de vinu	—
Obligațiile desp. regalilor	97.75
Imprumut cu premiu ung.	140.—
Losuri pentru regularea Tisei	180.50
Rent'a de hârtie austriacă	101.75
„ „ argintu austriacă	92.75
„ „ auru austriacă	111.—
Losurile austr. din 1860.	139.—
Acțiunile bancii austro-ungare	985.—
„ „ de creditu ung.	357.—
„ „ „ austr.	311.30
Scrieri fonciare ale institut. de cred. și economi „Albin'a“	101.—
Galbeni imperatesci	5.42
Napoleon-d'ori	9.14
Marci 100 imp. germane	56.55
Londra 10 Livres sterlingi	115.30

La

Tipografiă Seminarului gr.-cat. din Blăși

se afla

Triodu

cu litere latine, ediție îndreptată și revădită după originalul grecescu de către comisiunea arhiepiscopala pentru revăderea cărților bisericesti.

Hârtia e foarte trainică, tipăriul curat și cu gust, formatul în folio.

Pretul unui exemplar neglatu e 5 fl. 50 cr., era a unui exemplar legat în piele tare cu copcii 10 fl. v. a. (7) 1

(6) 1-3

Nr. 166-1891.

Edictu.

După ce An'a Morariu, greco-catolică din Sieic'a mare, de trei ani și-a parasit prelegiutulu seu barbatu Vasilie Oțielea, greco-catolicu totu din Sieic'a mare, și nu se știe ubicatiunea acelei'a, se citeza prin această, că în termen de unu an și una zi se se prezenteze înaintea scrisului Foru matrimonialu, căci altcum procesulu divorțialu urditu în contra-i de către numitul seu barbatu se va pertractă și decide și în absența respectivei mulieri.

Dela prezidiulu Forulu matrimonialu greco-catolicu de I-ma instanță alu eparchiei protopopesci a Sibiului.

Sibiu în 17 Martiu 1891.

Ioan V. Rusu,
protopopu.

JOSIFU GAVORA (1) 10-30

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucrul escelentu și gustu bun la esposițiunea regnicolara din Budapesta în a. 1885.

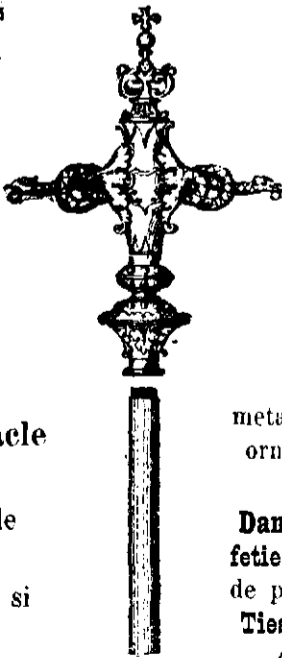
Budapesta, IV, strada Vatiului Nr. 17

Recomandă cu preturi de cele mai convenabile și în executare câtu se se poate mai frumoasă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericilor, și anume:

Felone preotiesci și stichare diaconesci
Flamure pentru biserică și reuniuni.
Flamure pentru reuniuni de pompieri, de școlari, reuniuni bisericesti, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire, luminarie de parete și de altariu, și candel.

Primescu și eșpătuiescu ieftinu repararea vestimentelor bisericesti, intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candelă și luminarie de altariu.
Mare asortimentu de brodarii de aur, de argintu și de metasa, precum și de ornaturi bisericesti brodate

Dantele bisericesti, fetie de altariu, cruci de parete și de școlă. Tieseturi bisericesti, damasturi etc.

Acuritatea mea o potu dovedi cu sute de epistole recunoscătoare. Tariful de preturi și preliminarie de spese trimitu la cerere franco.

Fundată în an. 1858.

FRANCISCU WALSER

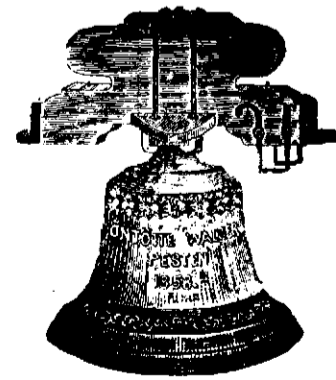
Liferant de curte alu Alteții Sale imp. și reg. Arhiducele Josifu

proprietariulu primei fabrici ungare de masine și recușite de pompieri, turnatoriulu de clopote și metalu
Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66
recomandă atențiunei preanonatiloru domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

în care se fabrică atâtu grupuri câtu și clopote singuratiche: cu scaune de fieru patentate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabrica a liferatu dela întemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, într'altel și celu dela metropoli'a din București în greutate de 8000 kilograme.

Se afla umblătore scutite de mirosu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântăni.

(2) 13-52

Preliminarie de spese și Pretiu-couranturi se trimitu la cerere gratuitu și franco.

Distinsu în anul 1865 la esposițiunea regnicolara din Budapesta pentru lucrul escelentu, progresu și capacitate de concurență cu diplom'a cea mare de onore.